

SMRŤ – „dvere“

Príbeh:

Chorý muž prijal od svojho lekára zlú správu.

Keď sa pripravoval na odchod z ordinácie, obrátil sa a oslovil lekára:

„Pán doktor, bojím sa smrti. Povedzte mi, čo je tam na druhej strane dverí?“

Lekár veľmi potichu odvetil: „To neviem.“

„Vy to neviete? Počul som, že ste kresťan, a vy neviete čo je na druhej strane?“

Lekár sa zamyslel, a vtedy sa „náhodou“ ozvalo za dverami kľučanie a škrabanie.

Lekár otvoril dvere a do ordinácie vbehol jeho pes. Dostal sa sem zo súkromnej časti domu, pretože ktosi (možno to bol práve ten muž, ktorý stojí pred ním) zabudol zavrieť dvere čakárne. Pes vyskakoval v nespútanej radosi, že našiel svojho pána.

Lekár sa obrátil na pacienta: „Videli ste môjho psa? Nikdy v tejto ordinácii nebol, a teda nevedel čo je vo vnútri. Nevedel nič, okrem toho, že je tu jeho pán... A keď sa dvere otvorili, vstúpil bez obáv a raduje sa. Viem málo o tom, čo sa nachádza „na druhej strane dverí smrti“. Ale viem jednu vec:

Je tam môj Pán... a to úplne stačí!“

Nech je s tebou i dnes Pánov pokoj!

- Príbeh z predchádzajúcej strany som dostal e-mailom. Veľmi sa mi páčil. Najmä z týchto dôvodov:
1. Lekár, ktorý je tu „hlavnou postavou“ (on totiž tlmočí hlavnú myšlienku, posolstvo autora príbehu), nešpekuluje, ale hovorí úprimne a pravdivo: „Neviem“. Ved' Písmo, ktoré je naším jediným spoľahlivým informátorom v týchto veciach, nehovorí nič o tom, ako to tam – „za dverami smrti“ vypadá; na rozdiel napr. od Koránu, kde je „raj“ vylíčený ako záhrada, cez ktorú preteká rieka a kde sú v chládku pod ovocnými stromami pri bohato prestretých stoloch umiestnené mäkké pohovky, na ktorých odpočívajú a hodujú verní moslimovia, obsluhovaní krásnymi huriskami.¹
 2. Lekár tu veľmi jednoducho, proste, ale pritom pôsobivo dokázal *vyznať svoju vieru*. Lebo jeho odpoveď na pacientovu otázku je síce veľmi stručná („neviem“), ale po nej nasleduje niečo, čo (s použitím pekného príkladu so psom) hovorí o jeho viere, čo je v podstate jeho vyznaním viery.
 3. Príbeh sa mi páčil aj preto, že tu bola *nadhodená* (hoci iba nadhodená, nie zodpovedaná) *jedna z najdôležitejších otázok človeka*; otázka, ktorej sa nikto nevyhne (hoci mnohí sa ju pokúšajú ignorovať): *čo nás čaká po smrti?* Na túto otázku existujú rôzne odpovede. Niektorí odpovedajú jednoducho, stručne – napríklad: „nič“ alebo „večný život“ alebo „nebo (resp. raj) a peklo“. No tieto odpovede sú také jednoduché, že si nutne vyžadujú ďalšie otázky: „A ako si to predstavujete: čo to je to *nič?*, poprípade *večný život?*“, resp. „ako vyzerá ten *raj a peklo?*“. (Inými slovami – ak použijeme výraz z príbehu – „čo konkrétne je za dverami smrti?“).

Na tieto otázky mnohí nevedia odpovedať vôbec; iní (filozofi, teológovia, ale i „krčmoví mudrci“) ponúkajú rôzne odpovede – závisí to od toho, k akej škole“ patria, k akému náboženstvu sa hlásia, a akú majú fantáziu.

Slová lekára z príbehu i príklad, ktorý uviedol, sú úplne v poriadku (osobne sa s nimi stotožňujem) ...ale to, čo nimi vyjadruje, týka sa jeho (a jemu podobných – úprimne veriacich ľudí); jeho odpoveď je teda, ako som už uviedol, viac jeho osobným vyznaním viery, než odpoveďou, ktorá by mohla uspokojiť jeho pacienta (najmä ak ten bol – čo sa dá predpokladať – ateistom alebo agnostikom). Pacienta totiž iste zaujímal viac **čo** je „na druhej strane dverí“ (ved' tak formuloval svoju otázku), než to, **ako** to cíti lekár. Hoci aj to **ako**, teda *postoj lekára* a jeho viera (ktorá spočíva viac vo vzťahu k Bohu – v láske k Nemu a dôvere voči Nemu – ako v proklamovaní nejakých vieroučných fráz, dogiem) sú v príbehu *veľmi poučné a sú hodné nielen zamyslenia, ale aj nasledovania*; ony sú vlastne tým hlavným, čo má príbeh čitateľovi povedať (a poslúžiť ako príklad pravej viery ostatným veriacim).

Nič to však nemení na skutočnosti, že tu zostáva visieť vo vzduchu otázka: „**čo?**“.

I keď príslušníci rôznych náboženstiev a filozofických smerov odpovedajú na ňu odlišne, v jednom sa zhodujú: všetci (pravdaže, okrem ateistov a tzv. „univerzalistov“²) sú presvedčení o tom, že ak by sme si chceli smrť predstaviť ako dvere, potom to musia byť (prinajmenšom) *dvere dvojce*, a za každými z nich je niečo úplne iné. Človek však môže prejsť iba cez jedny dvere, preto odpoveď na otázku „čo ho čaká za dverami?“, nie je pre každého rovnaká (prinajmenšom je dvojaká).

A tak som sa rozhodol ponúknuť váženému čitateľovi, aby sme sa spolu podívali, čo o tom hovorí Písmo (Biblia) – pre kresťanov jediný spoľahlivý zdroj informácií o týchto veciach:

Poznámka: Nasledujúce kapitoly sú vybraté z mojej knihy „POZNANIE... – otázka života a smrti“. 2. vyd. (pozri www.knihy-benjan.sk). „Poznámky pod čiarou“ s písmenami BC tu znamenajú, že ide o biblické citáty.

* 1 Niet pochýb, že mnohých mladých islamských samovražedných teroristov motivuje k ich činom práve túžba čím skôr sa dostať z biednych, veľmi neradostných a neprijemných pomerov do tohto (pre nich priam nepredstaviiteľného) prepychu.

Nakoniec kedysi (najmä v stredoveku, ale niekde možno dosiaľ) aj medzi kresťanmi boli bežné naivné (rozprávkové) predstavy o „trojposchodovom svete“ – kde na „poschodí“ sa nachádzajú nádherné nebeské dvorany (tak nápadne podobné komnatám stredovekých zámkov a kaštieľov) plné postáv s milými dievčenskými tváričkami a husacími krídlami, oblečených v dlhých jemných košielkach, a kdesi v „suteréne“ sú tmavé zapáchajúce priestory s kotlami (plnými variacich, resp. smažiacich sa ľudí), pod ktoré prikladajú čiastočne strašidelné, čiastočne groteskné postavy čertov, vyzerajúcich ako „kríženci“ človeka so zvieratom.

Ak píšem, že lekár z príbehu sa neutiekal k špekuláciám, nemám na mysli, žeby bol azda líčil svojmu pacientovi vyššie uvedené rozprávky, ale to, že sa nesnažil „filozofovať“, špekulovať (použiť nejakú modernú filozofickú alebo teologickú predstavu), ale povedal radšej otvorene: „neviem“.

* 2 „Univerzalizmus“ je pochybný, nebiblický teologický smer, ktorý tvrdí, že vďaka Ježišovej obeti boli spasení všetci ľudia bez rozdielu (toto „učenie“, hoci sa odvoláva na Ježiša, je v úplnom protiklade s tým, čo hlásal Ježiš Kristus i jeho apoštoli).

„...večný život...“

Čo znamenajú pojmy „večný (večnosť)“, „život“ a „večný život“ v reči Biblie (starozákonnej i novozákonnej)? Aký je vzťah medzi pojmami „večný život“ a „Božie kráľovstvo“?

Pri skúmaní „novozákonných“ textov treba sa zamerať nielen na grécky, ale aj na hebrejský význam použitých výrazov. Ako je to teda so slovom „**večný**“ v hebrejčine? Tento jazyk nemá prídavné mená, preto tam, kde v preklade čítame „večný“, v origináli je „vek“ (napr. nie „večný Boh“, ale „Boh večnosti“, presnejšie „Boh veku“). V tomto význame je používané niekoľko slov: *’ólám, kédem, ’ad*. Pri ich používaní sa, pravdaže, myslí (aj) na neohraničenú, neobmedzenú budúcnosť, avšak táto budúcnosť je večná preto, že je to budúcnosť Božia. Nejde teda iba o nejaké prosté „nekonečné predĺženie času“. A podobne je to aj s gréckymi slovami *aión, aiónios*, používanými v NZ. Ani ony neoznačujú iba čas bez začiatku a konca, ale akýsi „transcendovaný čas“. Používajú sa preto v súvislosti s Božími hodnotami a darmi. Ešte raz: nejde tu o predstavu nekonečnej línie plynúceho času, ale o konkrétnu podobu Božieho Panstva – Kráľovstva. *Aiónios basileia* (večné kráľovstvo) teda neznamená iba „kráľovstvo bez konca“, ale je tu mienená najmä „kvalita“ vlády, Božej vlády – Božej prítomnosti a neobmedzenej zvrchovanosti.

Biblia rozlišuje *rôzne veky*: tento vek (prítomnú existenciu človeka a sveta, poznamenanú pomínavosťou, utrpením, a najmä hriechom), a potom iný, budúci vek, totožný s Božím kráľovstvom.

Božie kráľovstvo je pre veriaceho človeka naplnením dejín, a súčasne zdrojom nádeje. Ako sme si povedali, nejde tu iba o „dejiny bez konca“ (rovnako ako večnosť nie je iba „čas bez konca“). Božie kráľovstvo však dôjde plného naplnenia až v (a po) JOM JHVH (obvyklý, ale nepresný preklad tohto hebrejského výrazu je „Deň Pánov“), keď Boh na konci „tohto veku“, po vzkriesení svojho stvorenstva,³ vykoná jeho prísnu selekciu (súd) – rozdelí ho na dve skupiny: tých, čo odpadli od Neho, šli životom po ceste „prvého Adama“, a sú preto odsúdení na večné zahynutie (čaká ich druhá, definitívna smrť), a tých, čo sa navrátili k Nemu, priznali svoju závislosť na Ňom, prijali od Neho ponúknutú milosť, šli životom cestou nasledovania Jeho Syna Ježiša Krista – „posledného Adama“, ktorý nepodľahol zvodu hriechu ako „prvý Adam“, ale bol poslušný Bohu (*1Kor 15,45* a *R 5,19*), a tak sa stali Božími deťmi, príslušníkmi Božej rodiny.⁴ Sú to práve oni, čo majú prisľúbený večný život v Božom kráľovstve, v úzkom spoločenstve (*koinónii*) so svojim kráľovským, božským Otcom a s ostatnými Božími deťmi.

Pokiaľ sa hovorí o „Božom kráľovstve“ na zemi, myslí sa tým prijatie Božej vôle do mysli ľudí, žijúcich v tomto „Kráľovstve“. Oni sami však môžu toto Kráľovstvo iba prijať (nie vybudovať), a to tým, že sa k nemu aktívne prihlásia. Prijatím Boha, Jeho vlády, zmení sa ich život, ale najmä ich budúcnosť.

Veľkým pokušením tzv. „konštantínovských“ (t.j. mocenských) cirkví, či už západnej (rímskej) alebo východnej, bolo prezentovať seba ako „Božie kráľovstvo“, stotožňovať sa s ním, preberať jeho réžiu do vlastných (ľudských) rúk. Avšak žiadna cirkev (dokonca ani tzv. „neviditeľná“, t.j. tá, čo prekračuje hranice konfesíí, denominácií, teda Cirkev Kristova – a už vonkoncom nie „cirkev inštitucionálna“) nemôže byť naším konečným cieľom (nanajvýš „predposledným“); tým konečným cieľom zostáva to skutočné, definitívne Božie kráľovstvo – večná ríša, kde kráľuje Boh a po Jeho pravici Jeho Syn (a nie pápež alebo patriarcha).

Vráťme sa k pojmu „večný“. Teda, ako bolo povedané, večný (*aiónios*) neznamená iba „časovo nekonečný“, neznamená iba kvantitu, ale je to pojem obsahový, kvalitatívny: večné je to,

* 3 Písmo hovorí o dvoch – nazvime to – „fázach“ vzkriesenia a súdu, na tomto mieste sa však o tom teraz nebudeme podrobnejšie šírť.

* 4 Podrobnejšie o tom píšem v knihe „POZNANIE...– otázka života a smrti“.

čo má podiel na Božej zvrchovanej vláde nad časom, na Jeho spasiteľskom, ale i sudcovskom diele. No večnosť je pre nás i časom (a stavom), ktorý má charakter definitívnosti. Je teda pre človeka nie iba nádejou, ale i výstrahou: už nebude mať času, aby dohnal to, čo zameškal. Teraz je doba milosti, teraz je ešte čas – príležitosť na to, aby sme poznali Boha a Jeho Syna, a na základe tohto poznania urobili nie iba menšie korektúry, ale zásadnú zmenu svojho zmýšľania i konania. No ak tento čas premárnime, nemôžeme čakať, že bude ešte nejaká šanca zvrátiť svoj údel, zmeniť Boží rozsudok; žiadna „druhá príležitosť“ už nebude!

Slovo „**život**“ má v hebrejčine dva ekvivalenty: *chajjím* (znamená fyzickú, animálnu, organickú existenciu na zemi) a *nefeš* („duša“, ktorá je vlastným nositeľom života). Tieto dva výrazy väčšina prekladateľov vníma ako synonymá, a preto ich v prekladoch zamieňajú. Okrem toho je tu však ešte hebr. slovo *ru^ach* (duch), ktorý bol daný (vdýchnutý) človeku, a nad ktorým zvrchovane vládne Boh; človek je svojím životom absolútne viazaný na Boha.^{BC5} Preto život je oveľa viac ako iba biologická existencia. Skutočný život spočíva v spojení s Bohom, čo prináša vnútorné uspokojenie. Žiť vzdialený od Boha, to je ako nežiť vôbec. Život nie je len protiklad smrti, ale je to súhrn Božích požehnaní a zaslúbení.

Aj v gréčtine sú pre označenie života rôzne výrazy: *bios* je život po stránke vonkajšej, fyzickej, *zoe* znamená skôr život po stránke obsahovej. *Psyché* je „duša“, ale podobne ako hebr. *nefeš* má „synonymický vzťah“ k pojmu život.

Život pozemský, fyzický nie je vlastne tým pravým životom; je to akýsi „predbežný“ život.^{BC6} Proti tomuto porušiteľnému životu stojí život neporušiteľný, večný – je to život budúci,^{BC7} ktorý je Bohom darovaný (nie človekom „zaslúžený“) tým, ktorí boli preň určení;^{BC8} je to život bez utrpenia, život úplne kvalitatívne odlišný od pozemského života,^{BC9} radostný, „v sláve – kráľovský“.^{BC10}

Predstava, že **večný život** je akési lineárne, nekonečné pokračovanie terajšieho života, nemá nič spoločného s jeho biblickým poňatím. Pozemský život nemá pokračovanie, končí smrťou (to je tzv. „prvá“, telesná smrť). A keď Boží Syn príde v moci a sláve, bude vzkriesenie a súd. Až po ňom začne (pre niektorých) večný život. Aký bude, *nedokážeme si presne predstaviť*,^{BC11} vieme len o niektorých jeho atribútoch, ako ich sporadicky nachádzame v Písme. Ale v Písme nikde nenachádzame „kontinuitu“ (nepretržitosť) ako vlastnosť života (bude o tom ešte zmienka). Preto sa zbavme falošných predstáv, majúcich pôvod v pohanstve o „posmrtnom živote duše“ alebo o „reinkarnácii“ (prevteľovaní). Opakujem, nič také v Božom slove nenachádzame – nestretáme sa tu s pojmom „nesmrteľnosť“ vo vzťahu k človeku, ale iba vo vzťahu k Bohu, iba Boh je nesmrteľný, áno ...*jediný Panovník, Kráľ kraľujúcich a Pán panujúcich* (t.j. Boh), *On, ... jediný má nesmrteľnosť...* (1Tim 6,15.16). Človek, pretože je hriešny (každý človek je hriešny), musí raz zomrieť, veď ...*mzdou hriechu je smrť...* (R 6,23). Kresťania majú však eschatologickú nádej večného života; vedia totiž, ...*že (raz) bude vzkriesenie spravodlivých i nespravodlivých* (Sk 24,15), a po ňom príde Boží súd (...*je ustanovené, že lu-*

* 5BC *Hospodine (JHVH), Ty si ma preskúmal a poznáš ma. Ty vieš o mne, či si sadám, či vstávam, aj môj zámer vopred poznáš. Ďakujem Ti, že si ma podivne utvoril; Tvoje skutky sú obdivuhodné... Tvoje oči ma videli už v zárodku... dni boli určené skôr, než ktorýkoľvek z nich nastal* (Ž 139,1.2.14.16) a i.

* 6BC *Ak iba v tomto živote máme nádej v Kristu, sme najbiednejší zo všetkých ľudí* (1Ko 15,19)

* 7BC *...tu nemáme trvalé miesto, ale hľadáme budúce* (Hb 13,14; podobne: 1Tim 4,8; F 3,20...)

* 8BC *...uverili všetci, ktorí boli určení pre večný život* (Sk 13,48); *...ktorých predurčil, tých aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a ktorých ospravedlnil, tých aj oslávil* (R 8,30)

* 9BC *Ježiš povedal: ...keď ľudia vstanú z mŕtvych, nebudú sa ani ženiť, ani vydávať, ale budú ako nebeskí anjeli* (Mk 12,25); podobne: Mt 22,30

* 10BC *...aby dosiahli spasenie v Kristu Ježišovi s večnou slávou... spolu s ním budeme aj žiť; ak vytrváme, spolu s ním budeme aj kraľovať* (2Tim 2,10-12)

* 11BC *Ani oko nevidelo, ani ucho nepočulo a čo ani len do ľudského srdca nevstúpilo, to pripravil Boh tým, ktorí Ho milujú* (1Ko 2,9)

dia raz zomrú, a potom bude súd... – Hb 9,27). Boh teda vykoná prísnu selekciu, a to na základe toho, či človek prijal Božiu ponuku a podmienky záchrany (spásy), alebo ich ignoroval, či dokonca sa postavil do odbojnej pozície voči Bohu; tých prvých čaká večný život, ktorý je darom Boha Jeho verným (...*milostivým darom Božím je večný život – R 6,23*), tí druhí ...*budú mať podiel v jazere horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá (definitívna) smrť (Zj 21,8)*. Slová o nesmrteľnosti človeka teda nepochádzajú od Boha; naopak, toto tvrdenie je vložené do úst satana, ktorý je „*luhár a otec lži*“ (J 8,44), keď hovorí človeku: „*Vôbec nezomriete...*“ (1M 3,4). Podobne predstavy (možno z nesprávneho pochopenia slov kréda: „*verím v... tela z mŕtvych vzkriesenie*“) o tom, že náš večný život bude v terajšom tele (alebo v tele rovnakej podstaty) sú falošné. Tí, čo budú spasení, a získajú večný život, dostanú „*nové telo*“, ktoré bude zásadne odlišné od terajšieho hmotného tela. Máme dôvod to tvrdiť na základe slov samotného Ježiša Krista^{BC12} i apoštola Pavla, ktorému to bolo zjavené.^{BC13} Konečne, kto pozorne číta Písmo, musí vedieť, že aj vzkriesený Ježiš Kristus mal telo úplne odlišné od toho, ktoré mal pred umučeníím. Ako by sa inak dala vysvetliť skutočnosť, že pri opakovaných stretnutiach ho jeho najbližší nepoznali.^{BC14} A keď ho spoznali, tak nie podľa výzoru, vzhľadu, ale podľa toho, čo (resp. ako) konal a čo hovoril, napr. podľa „*lámania chleba*“, podľa slovných dôkazov svojej totožnosti, odvolávania sa na predošlé veci alebo podľa zaslúbení a príkazov, ktoré im dal v autorite Božieho Syna.^{BC15} Ale i fakt, že sa zrazu zjavil uprostred nich, hoci miestnosť bola uzamknutá, hovorí niečo o podstate jeho vzkrieseného tela.^{BC16}

Skutočnosť, že po vzkriesení nebudeme mať svoje súčasné telá, môže sa niekomu (kto príliš miluje svoje hmotné telo) zdať skľučujúcou. To však len preto, že si zrejme neuvedomuje, že to budúce, nové telo bude oveľa dokonalejšie i krajšie. Takýto človek je ako larva (ošklivá húsenica, plaziaca sa po zemi v šerom prítmí buriny), ktorá by sa nechcela stať imágom – krásnym motýľom, vznášajúcim sa voľne v slnečnom jasom prežiarenom povetří.

Ale medzi štádiom larvy a imága býva ešte štádium zakuklenia. Kukla hmyzu zdanlivo nežije (aspoň navonok nejaví známky života), v skutočnosti sa však pripravuje na krásny okamih, keď sa zruší, otvorí jej „*väzenie*“ a vyletí z neho krásne stvorenie. Takýmto štádiom bez známok života je u človeka obdobie medzi jeho smrťou a vzkriesením. Človek spí, je navonok mŕtvy, nie je možné s ním komunikovať; snahy o nadviazanie kontaktov s mŕtvymi sú preto nezmyslom, ale sú súčasne aj prestúpením Božieho zákazu – hriechom.^{BC17} Dôležité je však

* 12BC Ježiš povedal: ...*pri zmŕtvychvstaní sa ľudia ani neženia, ani nevydávajú, ale sú ako anjeli v nebi (Mt 22,30; podobne: Mk 12,25)*

* 13BC *Sú telá nebeské a telá pozemské... Tak je to so zmŕtvychvstaním. Zasieva sa (t.j. do zeme je dávané) v stave porušiteľnosti, kriesené je v stave neporušiteľnosti; zasieva sa v stave úbohosti, kriesené je v sláve; zasieva sa bezvládne, kriesené je v moci; zasieva sa telo prírodného života (podľa iného prekladu Biblie: telesné; v origináli: telo duševné), kriesené je telo duchovné. Ako jestvuje telo prírodného života (podľa iného prekladu: telesné; v origináli: duševné), jestvuje aj duchovné. Tak je aj napísané: Prvý človek, Adam, stal sa živou bytosťou (v origináli: živou dušou), posledný Adam (t.j. Kristus) oživujúcim Duchom. Nie je skôr duchovné, ale prírodné (podľa iného prekladu: telesné; v origináli: duševné), až potom duchovné. Prvý človek je zo zeme, zemský, druhý človek je z neba. Aký je ten zemský, takí sú aj ostatní zemskí, a aký je ten nebeský, takí sú aj ostatní nebeskí. A ako sme niesli podobu toho zemského, tak ponesieme podobu toho nebeského... telo (v origináli: mäso) a krv nemôžu dediť kráľovstvo Božie, ani porušiteľnosť nededí neporušiteľnosť... Všetci nezomrieme, ale všetci budeme premenení... mŕtvi budú vzkriesení neporušiteľní a my budeme premenení (1Ko 40.42-52).*

* 14BC Mária pri Ježišovom hrobe obrátila sa a videla tam stáť Ježiša, ale nevedela, že je to Ježiš... nazdala sa, že je to záhradník... (J 20,14.15); Ježiš stál na brehu, ale učeníci nevedeli, že je to Ježiš (J 21,4; podobne: L 24,15.16.36.37)

* 15BC ...*spoznali ho podľa lámania chleba (L 24,35); (Ježiš) im povedal: Spustite sieť napravo od lode...! ... (Vtedy) učeník, ktorého mal Ježiš rád, povedal Petrovi: To je Pán!... (J 21, 6.7); tiež: L 24, 44.45.*

* 16BC ...*keď boli učeníci zo strachu pred Židmi za zavretými dverami, prišiel Ježiš, postavil sa do prostriedku... (J 20,19)*

* 17BC Hospodin hovorí: ...*nech sa nenájde... taký... kto by sa vypytoval mŕtvych (5M 18,11)*

vedieť, že spánok smrti, pobyt v šeóle,¹⁸ nie je stav trvalý, ale hlavne, že to nie je žiadna „neexistencia“. Celkom iste sa raz tento stav skončí, a potom nastane vzkriesenie, a u jedných premena, metamorfóza v to najkrajšie a časovo neobmedzené obdobie života človeka, u iných, ako už bolo povedané, odsúdenie a uvrhnutie do ohňa („ohnivého jazera“),^{BC19} teda trvalé, definitívne zničenie (druhá smrť).^{BC20}

Niektorí z tých, čo hovoria o „kontinuite života“, odvolávajú sa na Ježišovo podobenstvo o boháčovi a Lazarovi,^{BC21} pričom si zamieňajú posolstvo (poučenie) podobenstva (ktoré je v 29. a 31. verši L 16) s obrazom v ňom použitým. Ak však budú takto postupovať aj pri iných podobenstvách, potom musia za najdôležitejšie pre svoju spásu hádam pokladať úspešné peňažné operácie,^{BC22} Božie kráľovstvo budú stotožňovať s hodovaním na svadobnej hostine^{BC23} alebo s poľom osiatym obilím^{BC24} či s rybárskou sieťou...^{BC25} Iní zase, poukazujúc na Kristove výroky „kto verí, má (večný) život“ a podobne,^{BC26} teda na to, že Ježiš tu hovorí v prítomnom, nie v budúcom čase („má“, nie „bude mať“), tvrdia, že večný život veriacich začína už tu a teraz, a bude pokračovať neprerušene aj po smrti. To je však prinajmenšom nedorozumenie. Ved' inokedy, a to oveľa častejšie, Kristus (a podobne i apoštoli) používa budúci čas,^{BC27} ale predovšetkým, ako vyplýva zo súvislostí, to jeho „má“, celkom určite znamená „má zaistený“, a nie „už žije“.

Pre ilustráciu uvediem dva príklady z bežného života: ak mladý človek po úspešnej prijímacej skúške dostane oznámenie, že bol prijatý na školu, vie, že jeho úsilie nebolo zbytočné, môže sa oprávnene radosť. Ale študentom na vytúženej škole zatiaľ nie je; ved' ešte nebol na zápise, ešte nesedí v posluchárni, a svoj život s budúcimi učiteľmi a spolužiakmi si možno predstavuje vo svojej myslí, ale ho dosiaľ nepozná, ešte ho „nežije“; no vie, že ho raz určite spozná, bude ho žiť. Alebo: ak niekto zdedil majetok, „má“ ho, hoci napr. ešte neprebehli všetky potrebné administratívne úkony, „má“ ho, aj keď sa tohto majetku dosiaľ osobne neujal.

Po telesnej smrti nie je žiaden „tunel“, ktorým „duša“ v rýchllosti preletí, ale miesto dlhého mlčania – hrob (šeól, hadés), a potom vzkriesenie, súd a nový život alebo smrť (teraz už definitívna) – ohnivý jazero (gé hinnóm, geenna, gehanna).

Záverom tejto časti možno stručne **zhrnúť**: Večný život v zmysle eschatologickom, to je život nielen neohraničeného trvania, ale najmä úplne novej kvality; on je našou nádejou, a dovršený bude po vzkriesení a súde.^{BC28} Slová Ježiša Krista nám ho zasl'ubujú a jeho vzkriesenie nám dáva istotu naplnenia týchto zasl'úbení.

* 18 „šeól“ (hebr. šéól, gr. hadés, lat. infernum) – miesto pobytu mŕtvych do dňa vzkriesenia (prekladá sa aj ako „podsvetie“, „prahrob“, „záhrobie“, „miesto mlčania“, „zem zabudnutia“ a pod.).

* 19BC ...kto nebol zapísaný v knihe života, bol hodený do ohnivého jazera (Zj 20,15)

„Ohnivý jazero“ – obraz údolia Hinnom (hebr. gé bené-hinnóm, aram. géhinnám, gr. geenna, lat. gehanna) – miesto zničenia, zatratenia odsúdených bezbožných po vzkriesení a poslednom súde. Historicky: V údolí Hinnom (pri Jeruzaleme) modlárski Izraelci v trvalo udržiavanom ohni pálili svojich synov a dcéry (obete pohanskému božstvu Molochovi).

Ani šeól ani gehanna nemajú nič spoločné so stredovekými predstavami „pekla s čertmi“, ktoré niekde pretrvávajú (a to nielen v rozprávkach) dodnes.

* 20BC ...zbabelci, neveriaci, vrahovia, smilníci... budú mať podiel v jazere, horiacom ohňom a sírou; to je tá druhá smrť (Zj 21,8)

* 21BC L 16,19-31

* 22BC L 19,11-27; Mt 25,14-30

* 23BC Mt 27,2-14

* 24BC Mt 13,24.30;

* 25BC Mt 13,47

* 26BC J 3,36; 5,24; 6,47

* 27BC ...tí, čo dobre činili, vyjdú na vzkriesenie k životu... (J 5,29; podobne: Mt 25,31-46). Ten, ktorý vzkriesil Krista z mŕtvych (t.j. Boh), oživí aj naše smrteľné telá svojím Duchom... (R 8,11; podobne R 6,8)

* 28BC ...toto je vôľa môjho Otca, aby každý kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život a ja ho vzkriesim v posledný deň (J 6,40; podobne: J 6,54; R 2,7; 1Ko 15,20n)

Ak sa občas hovorí o „večnom (niekedy o novom) živote“ v súvislosti s terajším životom kresťanov, nejde o nejakú „pozemskú fázu“ večného života, ktorý očakávame po vzkriesení, ale o inú kvalitu života a vzťahu k Bohu a ostatným kresťanom, je to „*život v Ježišovi Kristu*“ – nový život znovuzrodených ľudí tu na zemi^{BC29} (ide o niečo podobného, ako keď sa hovorí o „Božom kráľovstve na zemi“). Nejde tu teda o prekonávanie vonkajších hraníc pozemského života, o jeho neprerušené (kontinuálne) pokračovanie po smrti, ale len a len o kvalitu života pravých nasledovníkov Ježiša Krista tu na zemi. („Fenoménu život“, a to v pohľade z najrôznejších aspektov, je venovaná moja kniha „Fakty a úvahy O ŽIVOTE...“).

MBB

* 29 BC ...ak je niekto v Kristu, je novým stvorením (2Ko 5,17; podobne: G 5,24; 2,20; R 6,22.23; J 10,28; Ef 4,22n).

Darček pre Vás:

Desiatky publikácií zadarmo

Radi by sme Vás upozornili, že teraz máte možnosť si pozrieť a gratis („free“) stiahnuť desiatky dokumentov v elektronickej podobe – vo formáte **PPS** („prezentácie“) a v **PDF** (články, fakty, úvahy). Stačí jednoducho kliknúť na názov zvoleného dokumentu v zozname, ktorý nájdete po zvolení voľby „**mimoknižné publikácie**“ (v sekcii „**Prejsť na:**“) na web-stránke:

www.knihy-benjan.sk

Ide o originálne publikácie s mnohými (často málo známymi) *faktami o pravde, poznávaní, ale aj o lži, podvádzaní a manipulovaní; o vede a viere; s faktami a úvahami o svete, o Bohu, ale i o Vás.* V mnohých pps dokumentoch („prezentáciách“) tiež nájdete *unikátne fotografie a krásne melódie.*

Okrem toho na tejto web-stránke nájdete **PONUKU KNÍH**, kde je vyše 20 titulov, ktoré si môžete objednať a ktoré nikde okrem u nás (a v internetovom kníhkupectve MARTINUS.sk) nedostanete. O knihách si tu môžete prečítať podrobné informácie – nielen o ich rozsahu, formáte, cene a špeciálnych zľavách, ale aj o ich obsahu (t.j. anotácie); z niektorých z nich sú dokonca k dispozícii aj ukážky (úryvky).

(Pozn.: ak ste túto informáciu dostali e-mailom, nemusíte otvárať váš prehliadač, stačí jednoducho kliknúť na tu uvedenú webovú adresu, t.j. na: www.knihy-benjan.sk).

So srdečným pozdravom

MBKB

mb@knihy-benjan.sk